

РЕШЕНИЕ

№ 773

гр. Пловдив, 23.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и трети януари през две хиляди двадесет и
трета година в следния състав:

Председател: Владимир Р. Руменов

при участието на секретаря Катя Г. Грудева
като разглежда докладваното от Владимир Р. Руменов Гражданско дело №
20215330119727 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 235 от ГПК – решение по исково производство.

Иск на Т. Н. А. , ЕГН *****, от *****, против „АЙЗАЕМ.БГ“ ООД ,
ЕИК 203595295, със седалище и адрес на управление в гр. София, ул. „Панайот Хитов „ бл.
118 вх. Д ет. 1 ап.123, да се осъди ответното дружество да заплати на ищеца сума, дадена
при начална липса на основание – недействителна отделна клауза за стойност на
допълнителни услуги по договор номер № ***** между страните- иск с правно
основание чл. 55 от ЗЗД, вр. с чл. 22 от ЗПК.

Твърденията в исквата молба са , че между страните имало договор за паричен заем под
№ *****, по силата на който получила на заем сума от 2000 лв., които се
задължила да върне при възнаградителна лихва 41.03 % и ГПР – 49.69%, както и
допълнителен договор от същата дата към първоначалния за потребителски кредит, с който
било уговорено плащане на „допълнителна услуга“ в размер на 1152.24 лв. за изготвяне на
кредитен рейтинг на А.. Стойността на допълнителната услуга била изцяло платена.
Изложени са доводи, че двата договора са недействителни, като договора за потребителски
кредит е недействителен на основание на чл. 22 от ЗПК, тъй като не са спазени
изискванията на чл. 11 от същия закон. Поддържа се , че договорът за допълнителна услуга
е недействителен, тъй като заобикалял разпоредбите на чл. 19 от ГПК – сумата за
възнаграждение за допълнителната услуга не била включена при изчисляването на размера
на годишния процент на разходите и същия бил неточно посочен във вреда на потребителя.

Тъй като се релевира нищожност на двата договора, заедно и поотделно, то платеното като

стойност за допълнителните услуги за изготвяне на „кредитен рейтинг“ се явявало недължимо и се моли ответникът да заплати на ищеца сумата от 768.16 лв. по тази клауза, ведно със законната лихва от 14.12.2021 год. – датата на подаване на иска, разносните по спора, а на процесуалния представител на ищеца– и хонорар по чл. 38 ал. 2 от Закона за адвокатурата.

Ответното дружество оспорва иска, отрича пороци на договора. Твърди, че по договора А. е платила само първата вноска в размер на 303 лева; останалите дължими плащания били опростени от кредитора или получени от друго лице чрез рефинансиране на кредита. Моли исковете да бъдат отхвърлени. Също моли за присъждане на разноски.

Проведената съдебно-счетоводна експертиза дава заключение, че всички суми по договора за кредит са платени на кредитора, като от тези за допълнителни услуги са погасени осем от вноските, или 768.16 лева; позовало се е на записите в счетоводните книги на ответното дружество. Ако задължението по договора за допълнителни услуги бъде включено в размера на годишния процент на разходите по кредита, то същият ще стане 234.4943 %

Допустим осъдителен иск с правно основание в чл. 55 от ЗЗД.

Предвид изложеното от страните и ангажираните от тях доказателства, съдът съобрази следното:

В хипотезата на чл. 55 от Закона за задълженията и договорите, следва ищеца да докаже имущественото разместване между страните, изразяващо се в обедняване на ищеца и обогатяване на ответника, като и двете трябва да произтичат от общ правопораждащ факт. Ответника доказва наличието на основание за това разместване.

Сключването на двата договора (за кредит и за допълнителни услуги) между страните не е спорно, представени са копия от тях по делото. Установява се от договорите, че А. се е задължила да върне получения от ответното дружество заем на 12 равни месечни вноски от по 302 лева, общо 3624 лева, от които 2000 лева главница, 1152.24 лева цена на „услуги по изготвяне на кредитен рейтинг“ по договор със същия кредитор, и 471.76 лева възнаградителна лихва по договор за кредит.

Спорно е дали договора за допълнителни услуги по изготвяне на кредитен рейтинг между страните е годно основание за имуществено разместване по смисъла на чл. 55 от ЗЗД.

Клаузата в него, която предвижда възнаграждение за оказаните на ищеца услуги, е неравноправна по смисъла на чл. 143 от Закона за защита на потребителите – тя води до значително неравновесие между договорените права на страните, като облагодетелства недобросъвестно и нееквивалентно кредитора по договора.

Няма данни тази клауза да е индивидуално договорена, ищецът не доказва такива преговори, следователно тази клауза е нищожна на основание по чл. 146 от ЗЗП.

На следващо място, тази клауза заобикаля Закона за потребителския кредит, в частност, чл. 19 ал. 4 от същия, тъй като възнаграждението за допълнителните услуги не е включено

в годишния процент на разходите по договора за кредит. Доколкото това възнаграждение съставлява „друг пряк разход по кредита,“ по смисъла на чл. 19 ал. 1 от ЗПК , няма основание то да не бъде включено в общия процент на разходите по кредита, независимо от факта , че се дължи по силата на отделен договор; според чл. 3 от ЗПК , той се прилага „и в случаите, когато между потребителя и кредитора са сключени няколко договора за кредит, чийто общ размер надвишава максималния размер, посочен в чл. 4, ал. 1, т. 1, или чието сключване е с цел или резултат заобикаляне изискванията на закона“.

Клаузата е нищожна, платеното по нея е дадено при начална липса на основание.

На следващо място, между страните не се формира и спор относно това , че А. е платила първата вноска по договора, 302 лева , която, видно от погасителните планове , включва 137.60 лева – главница, 68.38 лева възнаграждение на кредитора и 96.02 лева от възнаграждението за допълнителната услуга. Вноската е платена точно , съобразно изначално предвидения между страните погасителен план; плащането на вноската е признато като неизгоден за ответника факт в отговора на исковата молба , при което съдът следва да приеме , че имуществено разместване между страните има, до размер от 96.02 лева от възнаграждението за допълнителни услуги.

Няма спор , и съдът в тази част кредитира заключението на вещото лице, че останалите вземания на кредитора по двата договора са погасени. Няма обаче данни или доказателства по какъв способ вземането е погасено – дали е опростено от кредитора (в който случай няма имуществено разместване между страните) или платено от друго лице , при което отново имуществено разместване липсва; по смисъла на чл. 55 от ЗЗД такова разместване има само ако действително ищецът е обеднял. В противен случай , изпълнителят лице има срещу длъжника нарочен иск с правно основание в чл. 74 от Закона за задълженията и договорите. По делото отсъстват писмени доказателства за това , кое лице е платило остатъка от вземанията на кредитора , липсват разписки по смисъла на чл. 77 от ЗЗД или подписи на кредитора в специалната графа към погасителния план за удостоверяване на плащането. Няма гласни доказателства именно А. да е платила остатъка от вземането; от представената от централния кредитен регистър справка не личи сключването на друг договор от ищеца в процесния период, макар страните да твърдят еднопосочно , че кредита е погасен чрез рефинансиране. С оглед казаното, съдът не кредитира заключението на ВЛ , че кредита е погасен чрез извършени от ищеца плащания.

Затова и съдът приема имущественото разместване само до размера на първата вноска , тоест, 96.02 лева , до който размер той е основателен. За разликата до пълния си предявен размер , той следва да бъдат отхвърлен.

Искът да се върне платеното съобразно тази договорка между страните е основателен в пълния си размер, след като платеното надхвърля размера на претенцията.

Разноските по иска се присъждат в тежест на ответника.

Дължи се хонорар на представител на ищеца, на основание чл. 38 от Закона за адвокатурата (не се ангажираха доказателства за имущественото състояние на ищеца и

съдът не може да отрече отрицателното му твърдение за липса на средства), които се определя да е минималния такъв от 360 с ДДС съобразно наредбата към чл. 36 от Закона за адвокатурата, при цена на иска под 1000 лева ; хонорара се редуцира съобразно отхвърлената част .

В полза на ответното дружество разноси не се присъждат ; намира приложение разрешението, дадено от Съда на европейска съюз в съединени дела С-224/19 и С-259/19 , което е задължително за националния съд , на основание чл. 633 от ГПК.

Воден от изложеното и на основание чл. 235 от ГПК, съдът

РЕШИ:

Осъжда „ АЙЗАЕМ.БГ“ ООД , ЕИК 203595295, със седалище и адрес на управление в гр. София, ул. „Панайот Хитов „, бл. 118 вх. Д ет. 1 ап.123, да заплати на Т. Н. А. , ЕГН *****, от *****, сумата от 96.02 лева, дадена при начална липса на основание – недействителен договор за допълнителни услуги по договор номер № ***** между страните, ведно със законна лихва от датата на подаване на исковата молба - 14.12.2021г до окончателното изплащане на вземането, като ОТХВЪРЛЯ ИСКА над този размер – до пълния предявен размер от 768.16 лева , като недоказан.

Осъжда „ АЙЗАЕМ.БГ“ ООД , ЕИК 203595295, със седалище и адрес на управление в гр. София, ул. „Панайот Хитов „, бл. 118 вх. Д ет. 1 ап.123, да заплати на Т. Н. А. , ЕГН *****, от *****, сумата от 26.25 лева разноси по делото.

Осъжда „ АЙЗАЕМ.БГ“ ООД , ЕИК 203595295, със седалище и адрес на управление в гр. София, ул. „Панайот Хитов „, бл. 118 вх. Д ет. 1 ап.123, да заплати на адвокат К. Й.К. , личен номер на адвокат *****, адрес на дейност *****, сумата от 45 лева хонорар по делото, на основание чл. 38 от Закона за адвокатурата.

Решението подлежи на обжалване пред ПОС с въззивна жалба в двуседмичен срок от връчването му.

Съдия при Районен съд – Пловдив: _____